

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl samosoudcem Mgr. Zdeňkem Macháčkem ve věci

žalobkyně: X, narozena X
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
bytem X
zastoupena advokátem Mgr. Markem Eichlerem
sídlem Nekázanka 888/20, Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 4. 2024, č. j. MV-51786-4/SO-2024

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 30. 4. 2024, č. j. MV-51786-4/SO-2024, a usnesení Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 16. 2. 2024, č. j. OAM-18119-12/PP-2023, se zrušují a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 18 344 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Marka Eichlera.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno usnesení Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 16. 2. 2024, č. j. OAM-18119-12/PP-2023. Tímto prvostupňovým rozhodnutím bylo podle § 169r odst. 1 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zastaveno správní řízení o žádosti žalobkyně o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU, neboť šlo o opakovanou žádost bez uvedení nových skutečností.
2. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobkyně podala první žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU již dne 26. 1. 2022. Žádost tehdy podala jako rodinný příslušník své dcery X byla však neúspěšná pro důvodné nebezpečí, že by mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek. Neobstála ani její žaloba a kasační stížnost ve správním soudnictví. Dne 18. 12. 2023 podala novou žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU s tím, že se považuje za rodinného příslušníka svého syna X, který je státním občanem ČR. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí ztotožnil se závěry správního orgánu I. stupně, že žalobkyně neuvedla ve vztahu k důvodu zamítnutí její předchozí žádosti žádné nové skutečnosti.
3. Dle žalovaného je pravdou, že novou žádost, na rozdíl od žádosti předchozí, žalobkyně podala jako rodinný příslušník svého syna, nicméně původní žádost nebyla zamítnuta proto, že by žalobkyně nebyla rodinným příslušníkem občana EU. Vzhledem k důvodu zamítnutí původní žádosti se lze jen obtížně domnívat, že by nastaly takové nové skutečnosti, které by zvrátily důvod pro zamítnutí žádosti, tudíž žalobkyně nemůže být ani s novou žádostí úspěšná. Je irelevantní, zda se žalobkyně považuje za rodinnou příslušnici dcery nebo syna, neboť hrozba narušení veřejného pořádku stále trvá. V předchozím řízení se správní orgány vypořádaly také s přiměřeností dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně. Nyní, v případě vydání procesního rozhodnutí, není třeba přiměřenost posuzovat. Děti žalobkyně jsou navíc zletilé, v době výkonu žalobkynina trestu odnětí svobody se o ně starala babička.
4. Žalobkyně v podané žalobě namítla, že správní řízení o její žádosti nemělo být zastaveno, nýbrž o žádosti mělo být meritorně rozhodnuto. Žalobkyně podala novou žádost o povolení k přechodnému pobytu, a to na syna, který získal krátce před tím české státní občanství. Jedná se tedy o zcela nové skutečnosti, které nebyly dány v rámci předchozího řízení. Správní orgány nereflektovaly skutečnost, že vázaná osoba je v daném případě jiná a že od zamítnutí předchozí žádosti uplynul čas, čímž se prokázalo, že žalobkyně žádným závažným způsobem neporušuje veřejný pořádek. Výkladem žalovaného by došlo k tomu, že by cizinci, kterým již jednou nebyla žádost o povolení k přechodnému pobytu z důvodu závažného narušení veřejného pořádku zamítnuta, nemohli de facto nikdy podat novou žádost. Smyslem ustanovení § 169r odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců je zastavit žádosti, které budou naprosto totožné, což ale není případ žalobkyně. Bez synova nově nabytého státního občanství ČR by ani nemohla být daná žádost podána.

5. Žalobkyně dále uvedla, že v důsledku vydání procesního usnesení se správní orgány obou stupňů účelově vyhnuly povinnosti posoudit přiměřenost dopadů rozhodnutí. Dle zákona o pobytu cizinců musí být každé rozhodnutí, tedy i žalobou napadené rozhodnutí žalovaného, přiměřené, správní orgány se však k přiměřenosti nevyjádřily nijak. Žalobkyně přitom má na území České republiky vytvořeno veškeré zázemí, má zde manžela, dceru a syna. Děti by bez její pomoci zůstaly samy. Napadené rozhodnutí je nepřiměřené.
6. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl, a zopakoval argumentaci uvedenou v napadeném rozhodnutí. Dle žalovaného žalobkyně neuvedla ve vztahu k důvodu zamítnutí její předchozí žádosti žádné nové skutečnosti. Předchozí žádost nebyla zamítnuta z důvodu, že by žalobkyně nebyla rodinným příslušníkem občana ČR, ale z důvodu, že je důvodné nebezpečí, že by mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek. Poté, co v řízení o první žádosti nebyla žalobkyně úspěšná, se lze jen obtížně domnívat, že by nastaly takové nové skutečnosti, které by zvrátily předchozí důvod pro zamítnutí žádosti. Žalobkyně tedy nemůže uspět ani v novém řízení. Smyslem institutu zastavení řízení při zjištění opakované žádosti je, aby nedocházelo k zahlcování správních orgánů dříve neúspěšnými cizinci. V předchozím řízení se správní orgán velmi podrobně zabýval přiměřeností dopadu rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobkyně. Toto rozhodnutí obstálo před správním soudem. Nyní posuzovanou žádost podala žalobkyně již 18. 12. 2023 za situace, kdy předchozí rozhodnutí správního orgánu nerespektovala. S ohledem na skutečnost, že správní orgán I. stupně vydal procesní rozhodnutí, nebyl povinen posuzovat přiměřenost podle § 174a zákona o pobytu cizinců.
7. Napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející soud přezkoumal v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s. ř. s. s tím, že přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s.
8. K projednání věci nařídil soud jednání. Z účasti na něm se žalovaný omluvil, žalobkyně při jednání setrvala na svém dosavadním stanovisku. Dokazování soud neprováděl, neboť takový postup účastníci nenavrhli a pro vypořádání žalobních bodů toho nebylo třeba.
9. Z předloženého správního spisu soud zjistil, že dne 18. 12. 2023 podala žalobkyně žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU. V žádosti za svého příbuzného občana EU označila svého syna X, jehož nabytí občanství ČR doložila listinou o nabytí státního občanství ze dne 30. 10. 2023. Dne 18. 12. 2023 žalobkyně rovněž podala stížnost proti nevystavení překlenovacího štítku, v níž zdůraznila, že novou skutečností je synovo nabytí státního občanství ČR. V místě bydliště žalobkyně byla provedena pobytová kontrola. Do spisu bylo založeno rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 2. 2. 2023 o zamítnutí předchozí žádosti žalobkyně o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU (navázané na dceru), jakož i navazující rozhodnutí zdejšího soudu a Nejvyššího správního soudu. Správní orgán I. stupně pak výše označeným usnesením rozhodl o zastavení řízení s tím, že důvod, pro který byla zamítnuta její předchozí žádost, stále trvá a změna v osobě občana EU, jehož je příbuznou, nemá na tento důvod žádný vliv. K odvolání žalobkyně přezkoumal prvostupňové rozhodnutí žalovaný napadeným rozhodnutím.
10. Podle ustanovení § 169r odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců se usnesením také zastaví řízení o žádosti, jestliže cizinec podal opakovaně žádost o vydání povolení k přechodnému,

dlouhodobému nebo trvalému pobytu, aniž uvedl nové skutečnosti, které nebyly předmětem řízení o jím dříve podané žádosti.

11. V daném případě není mezi účastníky sporu o tom, že žalobkyně podala v pořadí druhou žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU. Podstata sváru tkví ve výkladu výše citovaného ustanovení, resp. v tom, zda žalobkyně uvedla nové skutečnosti, v důsledku čehož měla být její nová žádost meritorně posouzena, nebo nikoli. Soud konstatuje, že správní orgány vykládají ustanovení § 169r odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců příliš široce ve prospěch zastavení řízení.
12. Krajský soud v Plzni uvedl v rozsudku ze dne 7. 12. 2021, č. j. 77 A 53/2021-23, že: *„prvostupňový orgán považoval za rozhodné to, že žalobkyně neuvedla žádné nové skutečnosti, které by mohly zvrátit důvod předchozích zamítavých rozhodnutí spočívající v účelově určeném otcovství. Žalovaná toto posouzení aprobovala a doplnila, že žalobkyní tvrzené nové skutečnosti (rozsudek a nový rodný list syna) zamítavý důvod předchozích rozhodnutí ještě navíc podporují. Z uvedeného je zřejmé, že správní orgány obou stupňů vyšly z toho, že řízení lze zastavit, pokud sice nová žádost obsahuje nové skutečnosti, ale tyto skutečnosti, slovy správních orgánů v odůvodnění jejich rozhodnutí, nemohou mít vliv na posouzení předchozích žádostí, myšleno důvodnost jejich zamítnutí. Tento výklad ust. § 169r odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců však odporuje jeho dikci, protože podle ní lze řízení zastavit v případě opakované žádosti jen tehdy, pokud cizinec neuvedl nové skutečnosti, které nebyly předmětem řízení o předchozí žádosti.*

Správní orgány tedy směly vzhledem k předmětnému zákonnému ustanovení posuzovat jen to, zda žalobkyně v žádosti uvedla nebo neuvedla nové skutečnosti, které nebyly předmětem řízení o předchozí žádosti. Proto měly správní orgány zjišťovat (i) zda žalobkyně uvedla nějaké skutečnosti, (ii) zda případně jí uvedené skutečnosti byly či nebyly předmětem řízení o předchozí žádosti, (iii) zda případně jde o skutečnosti nové, které uvést v předchozím řízení nemohla. Toto posouzení lze provést jedině tak, že správní orgány srovnají skutečnosti uvedené v opakované žádosti se skutečnostmi, které byly zjištěny v předchozím řízení. V posuzovaném případě je situace o to jednodušší, že skutečnosti tvrzené žalobkyní v žádosti (rozsudek, nový rodný list) vznikly časově po původních řízeních, tudíž z povahy věci nemohlo jít o skutečnosti, které mohly být předmětem předchozích řízení, a proto je žalobkyně v původních řízeních nemohla uplatnit. Přitom skutečnosti, které jsou z rozsudku a nového rodného listu zřejmé, a správní orgány to zjevně posoudily stejně jako soud, spočívají v tom, že právní otcovství syna žalobkyně bylo nově určeno jinak, než jak tomu bylo v době předchozích řízení.

Žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla, že nový rodný list syna a rozsudek nejsou doklady, které by vyvracely zjištění prvostupňového orgánu učiněná v předchozích řízeních, a tím odůvodnila zastavení řízení. Jakkoli může být tento závěr žalované přiléhavý, neměl mít vliv na posouzení, zda je dán důvod pro zastavení řízení. Zákon o pobytu cizinců v předmětném ustanovení totiž neumožňuje řízení zastavit, pokud cizinec v nové žádosti uvedl nové skutečnosti, které nebyly předmětem řízení o předchozí žádosti, bez ohledu na to, zda jsou tyto nové skutečnosti způsobilé zvrátit důvod předchozích zamítavých rozhodnutí. Správní orgány tedy zastavení řízení založily na důvodu (že nové skutečnosti uvedené žalobkyní nevyvracejí zjištění učiněná v řízení o předchozích žádostech žalobkyně), který je v rozporu s podmínkami pro zastavení řízení stanovenými v ust. § 169r odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Posouzení správních orgánů, že řízení lze zastavit podle ust. § 169r odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců, protože žalobkyní uvedené nové skutečnosti nemohou mít vliv na posouzení její žádosti, je v rozporu s tímto zákonným ustanovením.“

13. V předmětné věci je situace do jisté míry obdobná a zdejší soud na ni nahlíží ve shodě se závěry uvedenými v citovaném rozhodnutí. Novou skutečností, která novější žádost zřetelně odlišuje od žádosti původní, je, že syn žalobkyně se krátce před podáním druhé žádosti stal státním občanem ČR. Tato skutečnost je původcem evidentní odlišnosti nové žádosti spočívající v tom, že zatímco první žádost žalobkyně podala jako rodinný příslušník občanky EU – dcery, druhou žádost podala jako rodinný příslušník občana EU – syna. Již z toho je zřejmé, že žalobkyně uvedla novou skutečnost, která je určitým způsobem relevantní pro řízení o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU.
14. Správní orgány se dostaly ve svých úvahách o krok dále, než jim ustanovení § 169r odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců umožňuje. V jejich rozhodnutí není popírán holý fakt, že syn žalobkyně se nově (aniž to mohlo být zohledněno v řízení o první žádosti) stal státním občanem ČR, pročez k němu chce žalobkyně „pobytově přilnout“, avšak správní orgány de facto věcně posuzují, že tato nová skutečnost nezvrátí dříve vyslovené závěry o hrozbě narušení veřejného pořádku. Tyto úvahy však patří do meritorního rozhodnutí o nové žádosti, nikoli do procesního usnesení o zastavení řízení pro opakovanost žádosti při absenci nových skutečností. To platí bez ohledu na to, že jinak mohou být takové závěry správních orgánů správné.
15. Žalobkyně uvedla novou skutečnost, kterou s ohledem na časovou návaznost evidentně nemohla uplatnit v řízení o původní žádosti. Proto se tehdy také nesnažila navázat své pobytové oprávnění na syna. Uvedená právní úprava za takové situace neumožňuje prosté zastavení řízení. Jejím smyslem je snadné vypořádání opakovaně podávaných shodných žádostí. Pokud se žalobkyně pokouší pobytově propojit se synem, jenž je nově státním občanem ČR, a tedy občanem EU, jde o skutkově jinou situaci, než když minula navázat své pobytové oprávnění na dceru v době, kdy syn byl v ČR cizincem. Takový výklad nevytváří cestu k obstrukčnímu podávání opakovaných žádostí, jak se snad obává žalovaný. Cizinec zpravidla nedisponuje zástupem příbuzných, kteří postupně nabývají státní občanství ČR.
16. Soud dodává, že jistě nelze jako nově tvrzenou skutečnost akceptovat jakékoli libovolné tvrzení, které se v první žádosti neobjevilo. Lze si představit, že ve druhé žádosti bude oproti žádosti původní uvedena naprosto nesouvisející skutková okolnost bez i potenciální relevance k předmětu řízení o žádosti. Požadovaná nová skutečnost jistě musí mít určitý vztah k předmětu řízení o žádosti, aby mohla být považována za novou skutečnost ve smyslu ustanovení § 169r odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Tak tomu v daném případě je, když žalobkyně označila nového občana EU, od něž chce odvozovat své pobytové oprávnění. Přitom jde o jejího syna, který nově nabyl českého občanství, což může být mj. okolnost, kterou správní orgán alespoň vezme v úvahu při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí o žádosti.
17. Z uvedených důvodů je napadené rozhodnutí o zastavení řízení nezákonné. Správní orgány v rozporu s textem zákona neakceptovaly, že vyvstala nová skutečnost, která nebyla předmětem řízení o první žádosti, nýbrž se jaly hodnotit její kvalitu směrem k potenciální odchylce od výsledku původního řízení. K tomu jim však zákon pro případ zastavení řízení o opakované žádosti nedává prostor. K námitce stran neposouzení přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně soud dodává, že v případě procesního rozhodnutí v podstatě nepřichází jeho nepřiměřenost v úvahu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2018, č. j. 4 Azs 246/2017-35). Prostor pro zvážení přiměřenosti dopadů rozhodnutí bude dán v rámci věcného posouzení žádosti

žalobkyně, k němuž je třeba přistoupit. V řízení o nové žádosti bude jistě možno do značné míry těžit z již provedeného řízení o žádosti původní.

18. Vzhledem k výše uvedenému shledal soud žalobu důvodnou. Proto postupem podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost a věc mu podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil k dalšímu řízení. Protože popsanou nezákonností trpí již prvostupňové správní rozhodnutí, využil soud možnosti dané mu § 78 odst. 3 s. ř. s. a zrušil i rozhodnutí správního orgánu I. stupně. V dalším řízení budou správní orgány vysloveným právním názorem soudu vázány dle § 78 odst. 5 s. ř. s.
19. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V souzeném případě byla žalobkyně úspěšná, proto jí soud proti žalovanému přiznal právo na náhradu nákladů řízení.
20. Ty byly tvořeny zaplaceným soudním poplatkem za žalobu dle příslušné položky sazebníku soudních poplatků ve výši 3 000 Kč a za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1 000 Kč, odměnou právního zástupce za 3 úkony právní služby v celkové výši 10 820 Kč [2 úkony právní služby po 3 100 Kč dle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024, a 1 úkon právní služby učiněný již v roce 2025 – účast na jednání – v sazbě 4 620 Kč dle § 7 bodu 5, § 9 odst. 5, § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025; srov. přechodné ustanovení vyhlášky č. 258/2024], paušální náhradou hotových výdajů ve výši 1 050 Kč (2 x 300 Kč a 1 x 450 Kč za 3 úkony právní služby dle § 13 advokátního tarifu v příslušném znění), cestovným v celkové výši 1 574 Kč za ujetých 220 km k jednání soudu z Prahy do Liberce a zpět vozidlem Mercedes-Benz 212, náhradou za promeškaný čas v souvislosti s uvedenou cestou v rozsahu 6 půlhodin po 150 Kč dle § 14 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. Osvědčení o registraci advokáta k DPH nebylo předloženo. Celkem tak náhrada nákladů řízení činí 18 344 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 17. ledna 2025

Mgr. Zdeněk Macháček
samosoudce